

Vatnasetevatnet, ved almenningsvegen mellom Granvin og Ulvik. Kva tid Prestaskyssen over fjellet starta veit me ikkje. Men frå tidleg 1700-talet er det dokumentert. I ca 1850 vart vegen utbetra til kjerreveg for hest. Foto: Anne Lorentzen.

ALMENNINGSVEGEN OG ANGERSKLEIV ca 430-500 moh

Ein veg har alltid si historie. I dette høve var vel starten som normalen: Eit trakk eller sti til utslåtter, stølen eller grannen. Ulvik og Granvin hadde her stølar nær heradsgrensa. Naturleg å forlenga stølsvegen frå begge sider for å få vegsamband mellom 2 bygder. Alderen på vegen veit ingen. I den kjende historien ser me at i ca 1850 vart vegen utbetra til kjerreveg for hest.

I den tid var turismen godt i gang. Ei stolkje var transportmiddelet. Gamle skyssprotokollar fortel at det, for køyre-karen, ikkje var noko populær rute. Dei krov ekstra betaling pga bratte og utfordrande kleivar.

Frå 1850 til vegen over Espeland kom i 1901 var det likevel ein god del turisttrafikk over fjellet. På stølane langs ruta var det servering av stølskost. I tillegg ogso ølservering både på Ulvik og Granvin-sida. Granvin vart eige herad i 1881. Første sak på første formannskapsmøte i det nye Heradet var: Søknad frå Hans Haugse om løyve til å selja heimbryggja øl på Vatnasete. Søknaden vart samrøystes innvilga. På Vatnasete var det ogso opplegg for overnatting.

Vedlikehaldet av vegen var fordelt på alle bøndene i Ulvik og Granvin. Kvar gard hadde sitt stykke, ein Rode, merka i begge endar med til vanleg eit trekors med namn. Ein Engelsk turist skildra i ettertid turen over fjellet slik: «Ein forunderleg skikk i Norge, dei begrov sine døde langs vegen.»

Grensestein mellom Granvin og Ulvik.
Foto: Anne Lorentzen.

Kva tid **Prestaskyssen** over fjellet starta veit me ikkje. Men frå tidleg 1700-talet er det dokumentert. Det var her som for vegvedlikehaldet, ansvaret for å skyssa presten over fjellet vart fordelt på bøndene i Ulvik og Granvin. Dette gjekk på omgang. Skyss-skifte på Angerskleiv. Ulvik-bonden på austsida, Granvin-bonden på vestsida.

Denne vegen var berre sumarveg, vintervegen gjekk om Espeland. Ogso Prestaskyssen gjekk her i den perioden. Soga fortel om fleire dramatiske episodar med Prestaskyssen. Presten måtte fram – uansett ver og føre!

I dag ligg vegen her som eit kulturminne. Dei mange stadnamn langs vegen fortel ogso si historie, om personar, hendingar, landskap osv. Tidene endrar seg, bruken endrar seg. Frå nødvendig bruk knytt til næring og levebrød. Til i dag knytt til rekreasjon og påfyll av overskot til å møte ein hektisk kvardag som i liten grad går på det å sikra det daglege brød. Stopp gjerne opp, reflekter i takksemd over dei som la grunnlaget for vår velstand.

Olav S. Haugse.

GOD TUR! Granvin turlag.